

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

KPS.410.1.6.2024

Pan
Lech Parell
Szef Urzędu do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ¹ , ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lech Parell, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, od 20 lutego 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Jan Józef Kasprzyk, w okresie od 5 września 2017 r. do 19 lutego 2024 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Sonia Kubica, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/3/2024 z 10 stycznia 2024 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli t. 1, str. 1-5)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa w 2023 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.</p> <p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa, w tym efekty rzeczowe uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, w tym nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 54. <p>Przeprowadzono również analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,

¹ Dalej: Urząd lub UdSKIOR.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: ufp.

- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 54 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli 4,2% zrealizowanych wydatków przez dysponenta części 54, stwierdzono że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad dokonywania wydatków ze środków publicznych określonych w ufp⁵, tj. w sposób celowy i oszczędny.

Dysponent części 54 prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu. Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości dotyczyły braku sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego przedmiotu zamówienia, tj. wykonania 1300 szt. *Ilustrowanych Kalendarzy Weterana 2024* oraz dokonania poprawek na trzech dowodach księgowych w sposób niezgodny z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje roczne sprawozdania za 2023 r. sporządzone przez dysponenta części 54. Sprawozdania zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Zostały one sporządzone terminowo i w sposób prawidłowy.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.⁸ w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zaplanowano dochody budżetowe w kwocie 1 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 1025,3 tys. zł i były wyższe o 3,5% od dochodów zrealizowanych w 2022 r. Dochody pochodziły głównie z wpływów

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Art. 44 ufp.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm., dalej: uor.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm., dalej: ustawa budżetowa.

z rozliczeń i zwrotów środków z lat ubiegłych w kwocie 959,6 tys. zł (93,5% wszystkich dochodów) oraz ze zwrotu dotacji 28,9 tys. zł (2,8%).

(akta kontroli t. 2 str. 1-2, 7-9)

Na koniec 2023 r. wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 747,0 tys. zł, które były niższe od należności na koniec 2022 r. o 4,6%. Na należności składały się należności od byłego pracownika Urzędu, wynikające z zakwestionowanych rozliczeń zaliczek (520,4 tys. zł)⁹ oraz należności powstałe z tytułu zwrotu świadczeń dla działaczy opozycji i sybiraków w związku ze śmiercią beneficjentów (147,9 tys. zł).

(akta kontroli t. 1 str. 603-605, t. 2 str. 3-6)

Zaległości według stanu na 31 grudnia 2023 r. wyniosły 682,4 tys. zł i były o 12,3% niższe niż w 2022 r. W 2023 r. nie wystąpiły należności przedawnione.

(akta kontroli t. 2 str. 10, 241-243)

OBSZAR

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

2.1. Zaplanowane wydatki w ustawie budżetowej w części 54 wyniosły 164 541,0 tys. zł¹⁰. W trakcie roku plan wydatków został zwiększony o 62 110,5 tys. zł (o 37,7%) do 226 651,5 tys. zł. Zrealizowane wydatki wyniosły 224 159,8 tys. zł (136,2% planu według ustawy budżetowej i 98,9% planu po zmianach) i były o 121,6% wyższe od wydatków zrealizowanych w 2022 r. (184 304,6 tys. zł).

Wyższe wydatki w 2023 r. wynikały ze wzrostu od 1 września 2023 r., wypłacanego przez Urząd świadczenia pieniężnego dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych z 565,7 zł do 1588,4 zł – na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw¹¹, wzrostu kwoty bazowej dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń zgodnie z ustawą budżetową oraz decyzji Ministra Finansów zwiększającej fundusz wynagrodzeń członkom korpusu służby cywilnej.

(akta kontroli t. 1, str. 283-310, 603-605; t. 2, str. 11-20, 592)

Zwiększenie planu wydatków nastąpiło w wyniku wydania, czterech decyzji wprowadzających zmiany na łączną kwotę 62 110,5 tys. zł w związku z uruchomieniem środków z rezerw celowych. Zmiany w planie finansowym w zakresie wydatków wprowadzano każdorazowo po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów.

(akta kontroli t. 1, str. 283-310)

W trakcie roku budżetowego Szef Urzędu, zgodnie z art. 171 ust. 1 ufp, wydał 12 decyzji o przeniesieniu wydatków pomiędzy paragrafami w obrębie tego samego rozdziału (zmniejszenia i zwiększenia w jednakowej kwocie) w łącznej wysokości 1255,8 tys. zł.

(akta kontroli t. 1, str. 433-466)

⁹ Należności powstałe w 2022 r. wynikające z roszczenia Urzędu wobec byłego pracownika, który popełnił przestępstwa na szkodę Urzędu. Został wydany wyrok skazujący, od którego 9 października 2023 r. Urząd złożył apelację. Dotychczas została zwrócona kwota w wysokości 10 tys. zł.

¹⁰ W ustawie budżetowej na 2023 r. zaplanowano wydatki Urzędu w wysokości 164 297,0 tys. zł. W związku z nowelizacją ustawy budżetowej z przeznaczeniem dodatkowych środków dla pracowników państwowej sfery budżetowej na specjalne dodatki motywacyjne w 2023 r. dokonano zwiększenia planu wydatków do kwoty 164 541,0 tys. zł. Zmiany dokonano na podstawie art. 41a ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. poz. 2666).

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1641, ze zm.

W 2023 r. wydatki zostały poniesione w szczególności:

- a) w ramach *Pozostałej działalności* w wysokości 165 049,0 tys. zł (98,9% planu po zmianach i 73,6% wydatków ogółem), głównie na świadczenia społeczne i pomoc pieniężną wypłacaną na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych¹² – 163 489,7 tys. zł;
- b) w ramach *Państwowego Funduszu Kombatantów* w wysokości 33 840,4 tys. zł (99,7% planu po zmianach i 15,1% wydatków ogółem), głównie na pomoc pieniężną dla kombatantów i osób uprawnionych na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego¹³ – 27 343,1 tys. zł oraz dotacje celowe z budżetu państwa – 2290,1 tys. zł.
- c) w ramach *Urzędów naczelnych i centralnych organów administracji państwowej* w wysokości 25 253,7 tys. zł (99,0% planu po zmianach i 11,3% wydatków ogółem), głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 20 144,0 tys. zł.

(akta kontroli t. 2, str. 246-258, 290)

Na koniec 2023 r. zobowiązania Urzędu wynosiły 1512,0 tys. zł i były wyższe o 112,7 tys. zł od zobowiązań na koniec 2022 r. (1399,3 tys. zł). Główną pozycję zobowiązań stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego (1051,1 tys. zł). Kwoty i tytuły zobowiązań wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 i Rb-Z były zgodne z ewidencją księgową. Na koniec 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli t. 2, str. 246-259)

2.2. W 2023 r. plan wydatków Urzędu został zwiększony o środki pochodzące z rezerwy celowej zaplanowanej w ustawie budżetowej w części 83 – Rezerwy celowe w czterech pozycjach na łączną kwotę 62 110,5 tys. zł, z tego m.in.:

- a) 58 670,0 tys. zł (94,5% zwiększeń z rezerw celowych) z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych (poz. 72 rezerwy celowej);
- b) 1900,0 tys. zł (3,1% zwiększeń z rezerw celowych) z przeznaczeniem na zwiększenie funduszu wynagrodzeń z pochodnymi w związku z potrzebą zabezpieczenia właściwej obsługi realizacji kontynuowanych zadań dla najmniej zarabiających pracowników oraz dla pracowników wymagających odpowiedniego i konkurencyjnego wobec innych pracodawców wynagrodzenia (poz. 44);
- c) 1520,0 tys. zł (2,4% zwiększeń z rezerw celowych) z przeznaczeniem na sfinansowanie realizacji zadań¹⁴ wynikających z ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władzę Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich¹⁵ w latach 1936-1956¹⁶ (poz. 44).

(akta kontroli t. 1, str. 283-285)

Z przyznanych środków z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 62 110,5 tys. zł Urząd wykorzystał 60 941,5 tys. zł tj. 98,1%, w tym m.in.:

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 388, ze zm., dalej: ustawa o opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych.

¹³ Dz. U. z 2022 r. poz. 2039, ze zm.

¹⁴ W zakresie wypłaty świadczeń pieniężnych i prowizji bankowych oraz opłat od przekazów pocztowych.

¹⁵ Dalej: ZSRR.

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2029, dalej: ustawa o osobach zesłanych.

- świadczenia pieniężne dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych wyniosły 58 160,7 tys. zł; tj. 99,1% przyznanych środków (nie wykorzystano kwoty w wysokości 509,3 tys. zł);
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi członków korpusu służby cywilnej wyniosły 1896,7, tj. 99,8% przyznanych środków (nie wykorzystano kwoty w wysokości 3,3 tys. zł);
- świadczenia pieniężne przysługujące osobom zesłanym lub deportowanym przez władzę ZSSR w latach 1936-1956 wyniosły 864,0 tys. zł, tj. 52,5% przyznanych środków (nie wykorzystano kwoty w wysokości 656,0 tys. zł).

(akta kontroli t. 1, str. 283-284)

Urząd nie wykorzystał łącznie 1169,0 tys. zł środków przeniesionych z rezerwy celowej, tj. 1,9%. Niewykorzystanie przyznanych środków spowodowane było mniejszym napływem wniosków o wypłatę świadczeń. Natomiast niewykorzystane środki przeznaczone na zwiększenie funduszu wynagrodzeń zostały zwrócone na rachunek budżetu państwa poprzez automatyczne przeksięgowanie na koniec roku budżetowego.

(akta kontroli t. 1, str. 289-290)

Kontrolą objęto trzy rezerwy celowe¹⁷ w łącznej kwocie 62 090,0 tys. zł. Stwierdzono, że Urząd w każdym przypadku złożył uzasadniony wniosek o uruchomienie środków. Niezwłocznie po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów dokonano korekty planu finansowego Urzędu.

(akta kontroli t. 1, str. 283-310)

Szczegółowe badanie 25 list wypłat na łączną kwotę 6597,7 tys. zł wykazało, że:

a) świadczenia pieniężne przysługujące osobom zesłanym lub deportowanym przez władze ZSRR w latach 1936-1956 przekazywane były na indywidualny rachunek bankowy danej osoby. Przelewu środków dokonywano niezwłocznie (w tym samym dniu lub najpóźniej w ciągu jednego dnia od przekazania zestawienia). Środki z rezerwy celowej wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem (badaniem objęto trzy listy wypłat świadczeń na kwotę 162,0 tys. zł, tj. 10,7% środków otrzymanych z rezerwy celowej);

b) środki z rezerwy celowej na zwiększenie funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem (badaniem objęto dwie listy wypłat wynagrodzeń wraz z pochodnymi członków korpusu służby cywilnej na kwotę 299,1 tys. zł, tj. 15,7% środków otrzymanych z rezerwy celowej);

c) środki z rezerwy celowej na wypłatę zwiększonych od 1 września 2023 r. świadczeń pieniężnych dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Przelewu środków dokonywano niezwłocznie (badaniem objęto 20 list wypłat świadczeń pieniężnych na kwotę 6136,6 tys. zł, tj. 10,5% środków otrzymanych z rezerwy celowej).

(akta kontroli t. 1, str. 311-427)

W przeprowadzonej w 2023 roku Kontroli nr P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych¹⁸

¹⁷ Decyzje Ministra Finansów: 1) MF/FS4.4143.3.1.2023.MF.8 z 5 stycznia 2023 r. poz. 44 dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych; 2) MF/FS4.4143.3.91.2023.MF.882 z 31 marca 2023 r. poz. 44) MF/FS4.4143.3.328.2023.MF.3696 z 4 września 2023 r. poz. 72 wydatki związane ze zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym w Ukrainie.

¹⁸ Wystąpienie pokontrolne z 14 kwietnia 2023 r. (znak: LKR.410.001.05.2023), dalej: kontrola wykonania budżetu w 2022 r.

NIK wskazała nieprawidłowość dotyczącą niepodejmowania przez Szefa Urzędu starań w celu ujmowania środków na świadczenia wypłacane na podstawie ustawy o osobach zesłanych bezpośrednio w części 54, zamiast w rezerwie celowej. Sformułowany na tej podstawie wniosek pokontrolny dotyczący ujmowania bezpośrednio w części 54 środków przyznawanych na podstawie ustawy o osobach zesłanych bezpośrednio w części 54 w dziale 853 – *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej*, w rozdziale 85395 – *Pozostała działalność* został przez Urząd zrealizowany poprzez wystąpienie do Ministra Finansów z wnioskiem o ujmowanie bezpośrednio w części 54 w dziale 853, rozdziale 85395 środków na świadczenia przewidziane ww. ustawie. W wyniku podjętego działania środki finansowe na realizację powyższej ustawy w kwocie 1500 tys. zł zapisano w planie finansowym Urzędu na 2024 r.

(akta kontroli t. 1, str. 484-487, 553-560)

2.3. Szef Urzędu dokonał czterech blokad środków w łącznej wysokości 1185,1 tys. zł, tj. 0,5% planu wydatków po zmianach. Blokady spowodowane były m.in. powstałymi oszczędnościami w związku z napływem mniejszej liczby wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego na podstawie ustawy o osobach zesłanych oraz wyłączeniem w 2023 r. obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne finansowane z budżetu państwa określonych grup uposażonych, w tym kombatantów, działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych. Kontrolą objęto dwie blokady środków na łączną kwotę 495,0 tys. zł (tj. 41,8% łącznej wysokości blokad), które spowodowane były powstałymi oszczędnościami w związku z napływem mniejszej liczby wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego dla działaczy opozycji antykomunistycznej (450,0 tys. zł) oraz częściowym niewydatkowaniem środków na zaplanowane zakupy majątkowe (45,0 tys. zł). Stwierdzono, że środki w wysokości 450,0 tys. zł zostały zablokowane w tym samym dniu, w którym podjęto decyzję o jej utworzeniu (27 grudnia 2023 r.). Natomiast blokada środków w wysokości 45,0 tys. zł została utworzona 27 grudnia 2023 r., tj. po upływie 15 dni od dnia dokonania aktualizacji planu zamówień publicznych (12 grudnia 2023 r.), w związku z rezygnacją z zakupu samochodu elektrycznego, będącej podstawą do utworzenia oszczędności.

(akta kontroli t. 1 str. 428-466, 553-564; t. 2 str. 227-238)

2.4. W 2023 r. Prezes Rady Ministrów nie wydał polecenia Szefowi Urzędu wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli t. 1, str. 180)

2.5. W ustawie budżetowej zaplanowano na dotacje kwotę 2400,0 tys. zł, którą w trakcie roku zmniejszono do 2302,0 tys. zł tj. o 4,1%. Wydatki na dotacje w 2023 r. wyniosły 2290,1 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu po zmianach i były niższe o 200 tys. zł od wydatków poniesionych w 2022 r. (2490,1 tys. zł). W ramach przyznanych dotacji realizowane były m.in.:

- zadania opiekuńcze wykonywane na rzecz środowiska kombatanckiego, działaczy opozycji antykomunistycznej i innych uprawnionych¹⁹ – w ramach konkursu ofert wydatkowano łącznie kwotę 97,5 tys. zł;

¹⁹ W ramach tego zadania dofinansowaniu podlegała realizacja zadania *Pomagam Moim Kombatantom* oraz *Świadczenie i organizacja usług opiekuńczych dla kombatantów, w tym żołnierzy powstania warszawskiego oraz działaczy opozycji antykomunistycznej oraz innych uprawnionych przez Ochotniczy Korpus Opiekuńczy OKO PCK.*

- zadania w zakresie podtrzymania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej²⁰ – wydatkowano 939,9 tys. zł;
- działalność dokumentacyjna i wydawnicza związana z wykonaniem rządowego zadania w zakresie kultywowania i upowszechniania tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP w 2023 r.²¹ – wydatkowano 607,8 tys. zł.

(akta kontroli t. 2, str. 11-18, 148-206)

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert każdorazowo publikowane było na stronie internetowej Urzędu. Na stronie internetowej Urzędu publikowano także wykazy podmiotów, które uzyskały dotacje, jak i przyczyny odrzucenia pozostałych oferentów.

(akta kontroli t. 2, str. 207-226)

Szczegółowym badaniem objęto siedem udzielonych przez Urząd dotacji na łączną kwotę 357,6 tys. zł, co stanowiło 15,6% zrealizowanych wydatków na dotacje (2290,1 tys. zł). W każdym przypadku wysokość dotacji została prawidłowo ustalona. Dofinansowaniu podlegały zadania określone w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert. Sprawozdania zostały złożone przez beneficjentów w terminie określonym w umowie. Zatwierdzenia rozliczenia dotacji Urząd dokonywał w terminie 30 dni od jej przedstawienia, tj. zgodnie z art. 152 ust. 2 ufp.

(akta kontroli t. 2, str. 157-158)

W ramach przeprowadzonej przez NIK kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. stwierdzono, że Szef Urzędu nierzetelnie ustalił zasady przyznawania oraz przekazywania dotacji na finansowanie lub dofinansowanie rządowych zadań związanych z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego w przypadku konkursu ofert na działalność dokumentacyjną i wydawniczą związaną z wykonywaniem rządowego zadania w zakresie kultywowania i upowszechniania tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP. Zasady przyznawania oraz przekazywania dotacji, które stanowiły załącznik do zarządzenia Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z 16 grudnia 2021 r., ani ogłoszenie o konkursie, ani umowy zawarte ze zleceniobiorcami nie zawierały warunku, że wszelkie wytworzone w ramach przyznanej dotacji dokumenty lub wydawnictwa zostaną udostępnione bezpłatnie. W celu zrealizowania wniosku pokontrolnego w ww. zakresie²², w zarządzeniu Szefa UdSKiOR z 22 listopada 2023 r. w sprawie zasad przyznawania oraz dofinansowania rządowych zadań związanych z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP oraz pamięci ofiar wojny i okresu powojennego zamieszczono regulację wskazującą, że podmiot powinien złożyć wraz z ofertą stosowne oświadczenie o bezpłatnym udostępnianiu rzeczy związanych z realizacją zadania²³.

(akta kontroli t. 1, str. 484-487, 553-560)

²⁰ W ramach zadania dofinansowywano m.in. organizacje uroczystości, koncertów, zjazdów, upamiętnianie miejsc historycznych wydarzeń, czynów zbrojnych i innych form działalności niepodległościowej.

²¹ Dofinansowaniu podlegała m.in. realizacja filmów, notacji filmowych i periodyków.

²² Wniosek dotyczący uwzględnienia w zasadach przyznawania oraz przekazywania dotacji na finansowanie lub dofinansowanie rządowych zadań związanych z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego w przypadku konkursu ofert na działalność dokumentacyjną i wydawniczą związaną z wykonywaniem rządowego zadania w zakresie kultywowania i upowszechniania tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP warunku, że wszelkie wytworzone w ramach przyznanej dotacji dokumenty lub wydawnictwa będą udostępnione bezpłatnie.

²³ W zamieszczonych w 2023 r. ogłoszeniach o konkursach.

2.6. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych poniesione w 2023 r. w wysokości 191 717,6 tys. zł²⁴ (98,9% planu po zmianach) były wyższe o 22,5% od wydatków poniesionych na ten cel w 2022 r. (156 458,4 tys. zł).

(akta kontroli t. 1, str. 188-198, 612-614)

2.7. Wydatki bieżące jednostki w 2023 r. wyniosły ogółem 29 837,5 tys. zł (106,3% planu po zmianach) i były wyższe o 19,0% w porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2022 r. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze wzrostu kwoty wynagrodzeń pracowników jednostki i tym samym pochodnych od wynagrodzeń.

(akta kontroli t. 1, str. 188-198)

2.7.1. W 2023 r. stan zatrudnienia w Urzędzie wynosił 148 osób. W stosunku do 2022 r. liczba osób zatrudnionych zwiększyła się o jedną osobę. Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 17 050,0 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach (17 090,0 tys. zł) i były wyższe od wydatków z 2022 r. o 18,2%.

Środki wypłacone na wynagrodzenia były zgodne z planem wydatków po zmianach. Wzrost wydatków na wynagrodzenia wynikał głównie ze zwiększonego funduszu wynagrodzeń z przeznaczeniem na regulację wynagrodzeń członków korpusu służby cywilnej o 1600,0 tys. zł²⁵ oraz podwyższeniem kwoty bazowej o 822,0 tys. zł dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń²⁶.

(akta kontroli t. 2 str. 22)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w Urzędzie w 2023 r. wyniosło 9,6 tys. zł i było wyższe niż w 2022 r. o 17,4%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w grupie *członkowie korpusu służby cywilnej* wzrosło o 9,8% (z 7,8 tys. zł do 9,4 tys. zł). W grupie o statusie zatrudnienia *żołnierze i funkcjonariusze* wzrosło o 0,6% (z 14,9 tys. zł do 15,0 tys. zł). Wynagrodzenie Szefa Urzędu wzrosło o 9,3% w związku z uzasadnionym podwyższeniem dodatku stażowego oraz zmianą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek²⁷.

(akta kontroli t. 2, str. 22, 30)

W 2023 r. siedem osób wykonywało zadania na rzecz Urzędu na podstawie umów zlecenia²⁸, co nie zmieniło się w stosunku do 2022 r. Wydatki z tego tytułu wyniosły 140,5 tys. zł i były niższe o 16,5% od wydatków poniesionych w 2022 r. Na podstawie umów zlecenia Urząd zlecił: prowadzenie audytu wewnętrznego, prowadzenie spraw z zakresu zamówień publicznych, realizację zadań pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych, korektę tekstów do biuletynu *Kombatant* oraz archiwizację dokumentacji wytworzonej w poszczególnych Departamentach (trzy osoby).

(akta kontroli t. 2 str. 27; t. 3 str. 114-115)

2.7.2. Badaniem objęto realizację wydatków w wysokości 2052,5 tys. zł, co stanowiło 0,9% wydatków zrealizowanych w 2023 r.²⁹. Dobrano 47 zapisów księgowych

²⁴ W tym wydatki poniesione na świadczenia społeczne wyniosły 191 694 tys. zł – w porównaniu do wykonania w 2022 r. były wyższe o 35 250,1 tys. zł, tj. o 22,5%.

²⁵ Na podstawie decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2023 z 31 marca 2023 r.

²⁶ Ponadto wzrost wydatków na wynagrodzenia związany był ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia (dot. kierowców – osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń).

²⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 467, ze zm.

²⁸ Dotyczy umów zleceń trwających trzy miesiące lub dłużej lub powtarzanych nieprzerwanie przez ten okres.

²⁹ 224 159,8 tys. zł wg sprawozdania Rb-28.

wylosowanych z wykorzystaniem metody monetarnej (MUS³⁰). Spośród wydatków objętych kontrolą wydatki majątkowe wyniosły 147,5 tys. zł, a wydatki bieżące – 1905 tys. zł. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki zostały zrealizowane zgodnie z planem finansowym, w sposób gospodarny; na zakupy i usługi służące realizacji celów Urzędu oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Płatności realizowane były terminowo. Stwierdzono, że w trzech przypadkach na dowodach księgowych (88,5 tys. zł) naniesiono poprawki bez wskazania daty ich dokonania. Opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 1 str. 553-564; t. 2 str. 301-372)

W przeprowadzonej w 2023 r. kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. NIK wykazała nieprawidłowości związane z rozliczaniem udzielanych pracownikowi zaliczek na zakupy oraz nierzetelnym opracowaniem Instrukcji kontroli finansowej³¹ i niewystarczającym nadzorem dysponenta części 54 nad wykonywaniem budżetu, co skutkowało dopuszczeniem do niekorzystnego rozporządzenia środkami finansowymi Urzędu w wysokości 530,4 tys. zł (w tym 173,0 tys. zł w 2022 r.). Stwierdzono także nadmierne w stosunku do potrzeb stosowanie w Urzędzie zaliczek gotówkowych. Na tej podstawie NIK sformułowała wnioski pokontrolne dotyczące wzmocnienia nadzoru nad realizacją i rozliczaniem zaliczek gotówkowych udzielanych pracownikom, w tym nad dokonywaniem zakupów, terminowością rozliczeń i sposobem wypłacania pracownikom należności związanych z zaliczkami, a w przypadku nieterminowego rozliczenia zaliczki – potrącanie ich z wynagrodzenia; ograniczenia płatności gotówkowych za drobne zakupy oraz przyznania pracownikowi Wydziału Administracji karty płatniczej z limitem wydatków w celu dokonywania drobnych zakupów. Urząd zrealizował wnioski pokontrolne poprzez powierzenie w instrukcji kontroli finansowej dyrektorom właściwych komórek organizacyjnych i wyeliminowanie możliwości sprawowania kontroli merytorycznej dowodów księgowych przez naczelnika Wydziału Administracji Urzędu; wydanie dodatkowych 11 kart płatniczych pracownikom Urzędu oraz zmniejszenie do minimum płatności gotówkowych³².

(akta kontroli t. 1, str. 484-487, 553-560)

W 2023 r. Urząd przeprowadził kontrolę w sprawdzającą³³ w Biurze Dyrektora Generalnego w zakresie wykonania zaleceń pokontrolnych z przeprowadzonej w 2022 r. kontroli doraźnej w zakresie dokonywania zakupów towarów i usług na rzecz Urzędu w okresie od stycznia 2018 r. do sierpnia 2022 r.³⁴. Kontrola wykazała, że wszystkie zalecenia pokontrolne znalazły formalne odzwierciedlenie w nowej Instrukcji kontroli finansowej i były na bieżąco realizowane; wzmocniono nadzór nad terminowym rozliczaniem zaliczek gotówkowych oraz ograniczono do minimum rozliczenia gotówkowe; wydano dodatkowe karty płatnicze pracownikom Urzędu. Przeprowadzono wewnętrzną kontrolę dokumentacji wszystkich pięciu zaliczek udzielonych w Urzędzie do 30 czerwca 2023 r., która wykazała, że w jednym przypadku zaliczka została rozliczona po obowiązującym terminie, a jej kwota nie została potrącona z wynagrodzenia pracownika, co było niezgodne z wymogiem określonym w Instrukcji kontroli finansowej. 10 lipca 2023 r. wprowadzono zmianę do

³⁰ Z prawdopodobieństwem wylosowania proporcjonalnym do wartości wydatku. Populację wydatków, z której losowana była próba stanowił zbiór 1033 dowodów / zapisów o łącznej wartości 9236 tys. zł.

³¹ Wprowadzona zarządzeniem Dyrektora Generalnego UdSKIOR z 12 lipca 2012 r. w sprawie kontroli finansowej, gospodarowania majątkiem, jego inwentaryzacji oraz obiegu dowodów finansowo-księgowych w UdSKIOR.

³² W 2022 r. udzielono 60 zaliczek w związku z realizacją płatności gotówkowych przez pracowników Urzędu. Natomiast w 2023 r. udzielono siedmiu zaliczek.

³³ Wystąpienie pokontrolne z dnia 5 października 2023 r.

³⁴ Wystąpienie pokontrolne z dnia 21 grudnia 2022 r.

Instrukcji kontroli finansowej, w której wskazano, że w uzasadnionych przypadkach, na wniosek pracownika, główny księgowy może wyrazić zgodę na 30-dniowy termin rozliczenia zaliczki.

(akta kontroli t. 1, str. 582-525; t. 2 str. 374-406, 582-590)

W 2023 r. UdSKiOR udzielił pracownikom Urzędu łącznie siedmiu zaliczek na łączną kwotę 29,9 tys. zł. NIK objęła szczegółowym badaniem dokumentację przyznanych pięciu zaliczek na kwotę 21,9 tys. zł (w tym dwóch pozostałych zaliczek udzielonych do końca 2023 r.). Stwierdzono, że w każdym przypadku wnioski zawierały szczegółowy opis zakupu; dyrektorzy poszczególnych jednostek organizacyjnych dokonywali kontroli pod względem merytorycznym, a rozliczenia zaliczek dokonywane były terminowo. NIK zwraca uwagę, że udzielanie zaliczek jest dopuszczalne tylko wtedy, kiedy zezwala na to przepis szczególny i tylko w takich sytuacjach powinny one być udzielane.

(akta kontroli t. 1, str. 450-590; t. 2 str. 450-454)

2.7.3. W 2023 r. zaplanowano postępowanie o udzielenie zamówień publicznych dotyczące zakupu samochodu. W wyniku dokonania czterech aktualizacji planu zamówień publicznych Urzędu zaplanowano również zamówienie dotyczące zabezpieczenia technicznego uroczystości UdSKiOR³⁵ oraz zamówienie dotyczące świadczeń usług rezerwacji, zakupu i sukcesywnych dostaw biletów lotniczych oraz rezerwacji i zakupu miejsc hotelowych w celu zabezpieczenia działalności UdSKiOR. Zrezygnowano z zamówienia dotyczącego zakupu samochodu oraz zamówienia dotyczącego zabezpieczenia technicznego podczas uroczystości Urzędu. Pozostałe postępowanie dotyczące rezerwacji, zakupu i sukcesywnych dostaw biletów lotniczych oraz rezerwacji i zakupu miejsc hotelowych zostało wszczęte w IV kwartale 2023 r. Termin składania ofert ustalono na 5 stycznia 2024 r. Sprawozdanie roczne z udzielonych zamówień zostało złożone do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych 28 lutego 2024 r., tj. w terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych³⁶.

(akta kontroli t. 3, str. 71-116)

W 2023 r. wartość udzielonych zamówień, których wartość była mniejsza niż 130 tys. zł wyniosła ogółem 4380,5 tys. zł, w tym zawarto 36 umów z podmiotami gospodarczymi na kwotę 2180,5 tys. zł. Szczegółowym badaniem objęto zamówienie dotyczące wykonania 1300 szt. *Ilustrowanych Kalendarzy Weterana 2024* (83,5 tys. zł)³⁷. Zamówienie zostało zrealizowane zgodnie z postanowieniami regulaminu udzielania zamówień publicznych³⁸, obowiązującym w Urzędzie. Sporządzano wnioski o udzielenie zamówienia na platformie TILI³⁹. Dokonano rozeznania cenowego na podstawie ofert co najmniej dwóch wykonawców. Ostatecznego wykonawcę wybrano w oparciu o najkorzystniejszą cenowo ofertę. W wyniku badania stwierdzono, że odbioru kalendarzy nie dokonano na dokumencie potwierdzającym odbiór przedmiotu umowy stanowiącym załącznik do umowy zawartej z wykonawcą. Opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 3, str. 112, 211-291)

³⁵ Zabezpieczenie techniczne dotyczyło nagłośnienia, oflagowania, użyczenia krzeseł, zadaszenia oświetlenia, montażu urządzeń wspomagających słyszenie, wygrodzenia stref

³⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, dalej: ustawa Pzp.

³⁷ Umowa z dnia 5 października 2023 r.

³⁸ Wprowadzony zarządzeniem Szefa Urzędu z dnia 4 stycznia 2021 r., zmienionym zarządzeniem Szefa Urzędu z dnia 21 grudnia 2021 r. oraz zarządzeniem Szefa Urzędu z dnia 9 listopada 2023 r.

³⁹ Platforma służąca do wewnętrznej komunikacji między komórkami Urzędu.

Badaniem objęto również zamówienie publiczne⁴⁰ udzielone z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy Pzp na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 6 oraz stosowania regulacji zawartych w zarządzeniu Szefa UdSKIOR, Dyrektora Generalnego UdSKIOR z dnia 4 stycznia 2021 r. wprowadzającego Regulamin udzielania zamówień publicznych przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych⁴¹. Przedmiotem zamówienia był wynajem powierzchni nieruchomości przeznaczonej na archiwum Urzędu. Zamówienie zostało zrealizowane w związku z wypowiedzeniem umowy najmu spowodowanego podjęciem decyzji przez wynajmującego o rozbudowie budynku, w którym mieściło się archiwum. Stwierdzono, że wyłączenia z zastosowania ww. regulacji dokonano w sposób zasadny. W wyniku zawarcia umowy 5 kwietnia 2023 r. Urząd zmniejszył roczne koszty wynajmu powierzchni przeznaczonej na archiwum z 671,2 tys. zł do 481,6 tys. zł⁴².

(akta kontroli t. 3, str. 71-88, 292-484)

2.8. W planie wydatków Urzędu na 2023 r. zaplanowano realizację trzech zakupów majątkowych w łącznej kwocie 360,0 tys. zł, tj. zakup sprzętu informatycznego za 180,0 tys. zł (serwera w kwocie 60 tys. zł i środowiska do tworzenia kopii bezpieczeństwa w kwocie 120 tys. zł); zakup urządzenia średnio-formatowego, wielofunkcyjnego za 20,0 tys. zł oraz samochodu osobowego za 160,0 tys. zł.

W 2023 r. zrealizowano zakup serwera w kwocie 73,4 tys. zł (122,3% kwoty planowanej), środowiska do tworzenia kopii bezpieczeństwa w kwocie 147,5 tys. zł (122,9%). Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił, że różnice między kwotami planowanymi a wydatkowanymi spowodowane były koniecznością zakupu serwera z dwa razy większą pamięcią oraz udostępnieniem do sprzedaży nowego modelu urządzenia do tworzenia kopii zapasowych.

W trakcie roku budżetowego Urząd zrezygnował z realizacji zadania dotyczącego zakupu samochodu elektrycznego. Natomiast w ramach tego samego paragrafu 6060 zrealizowano nowe zadania, tj. dokonano zakupu serwera (18,4 tys. zł), dwóch urządzeń magazynujących (48,0 tys. zł) oraz aparatu fotograficznego (12,5 tys. zł).

(akta kontroli t. 1, str. 41-147)

2.9. W 2023 r. Urząd nie poniósł wydatków związanych z realizacją kampanii reklamowych oraz przedsięwzięć promocyjnych. Nie wystąpiły wydatki, które nie wygasają z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli t. 2, str. 40, 246-248)

2.10. Szef Urzędu wykonywał obowiązki w zakresie nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w art. 175 ufp. W Urzędzie dokonywano comiesięcznych ocen wykonania dochodów i wydatków. Z wynikami tych analiz zapoznawali się członkowie kierownictwa Urzędu⁴³.

(akta kontroli t. 3, str. 1-64)

W ramach efektów uzyskanych w wyniku wydatkowanych środków w 2023 r. Urząd realizował zadanie budżetowe *13.3. W Sprawy kombatantów i osób represjonowanych działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych*. Celem zadania było zapewnienie kombatantom, działaczom opozycji

⁴⁰ Umowa z dnia 5 kwietnia 2023 r.

⁴¹ Zmienionego zarządzeniem Szefa Urzędu z dnia 21 grudnia 2021 r. oraz 9 listopada 2023 r.

⁴² W 2023 r. w związku z realizacją umowy najmu z dnia 5 kwietnia 2023 r. wydatkowano łącznie 321,1 tys. zł.

⁴³ Szef Urzędu, Dyrektor Generalny Urzędu, Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego, Dyrektor Gabinetu Szefa Urzędu, Dyrektor Departamentu Współpracy ze Stowarzyszeniami i Ewidencji, Wicedyrektor Departamentu Uroczystości, a także pracownik na stanowisku ds. kontroli – Główny Specjalista.

antykomunistycznej i innym osobom uprawnionym należnej pomocy i opieki. Miernikiem zadania było osiągnięcie na poziomie 69,1% (planu po zmianach⁴⁴) odsetka rozstrzygniętych spraw dotyczących kombatantów i innych osób uprawnionych w terminie do 20 dni. UdSKIOR zrealizował wskazane zadanie na poziomie 76,6%.

(akta kontroli t. 2, str. 591-596)

W 2023 r. Urząd zaplanował przeprowadzenie w kontroli w zakresie wydatkowania przez Związek Inwalidów Wojennych RP dotacji celowej na pomoc pieniężną dla kombatantów i innych osób uprawnionych, pobierających rentę inwalidy wojennego lub rentę rodzinną po inwalidzie wojennym oraz w zakresie realizacji i prawidłowości wykorzystania dotacji celowych przyznawanych przez Urząd na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁴⁵ w ramach otwartego konkursu ofert. W wyniku przeprowadzonej kontroli w Związku Inwalidów Wojennych RP w jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowość w zakresie częstotliwości udzielania okresowej pomocy pieniężnej. Wskazano zalecenie przestrzegania warunków przyznawania pomocy. Podmiot zobowiązał się do przestrzegania zalecenia pokontrolnego oraz przeprowadził w tym zakresie szkolenie dla pracowników. W ramach kontroli prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym wydatkowania środków finansowych przyznanych na podstawie wybranych do kontroli trzech umów nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli t. 2, str. 374-375)

W planie audytu wewnętrznego Urzędu na 2023 r. przewidziano jedno zadanie audytowe związane z wydatkowaniem środków publicznych dotyczące proces obsługi przyznawania i rozliczania dotacji celowych na powierzenie lub wsparcie wykonania zadań publicznych. W wyniku przeprowadzonego audytu, obszar ten został oceniony pozytywnie. Uznano, że funkcjonowała w tym obszarze adekwatna, skuteczna oraz efektywna kontrola zarządcza. W wyniku przeprowadzonego audytu nie sformułowano zaleceń.

(akta kontroli t. 2, str. 377-384)

W ramach przeprowadzonej kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. NIK sformułowała również wniosek dotyczący dostosowania postanowień nowej Instrukcji kontroli finansowej dotyczących drzwi w pomieszczeniu kasy Urzędu do stanu faktycznego. Wniosek został zrealizowany poprzez dostosowanie do stanu faktycznego regulacji we wskazanej Instrukcji.

(akta kontroli t. 1, str. 484-487, 553-560)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ramach przeprowadzonego postępowania dotyczącego wykonania 1300 szt. *Ilustrowanych Kalendarzy Weterana 2024* nie sporządzono protokołu zdawczo-odbiorczego przedmiotu zamówienia, co było niezgodne z wymogiem określonym w § 6 ust. 5 umowy z 5 października 2023 r. zawartej z wykonawcą. Naczelnik Wydziału Studiów i Analiz, tylko na wystawionej fakturze⁴⁶ potwierdził fakt odbioru kalendarzy⁴⁷. Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił, że pracownik zatrudniony

⁴⁴ Wartość miernika na 2023 r. wg ustawy budżetowej wynosiła 65,3%.

⁴⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 571, ze zm.

⁴⁶ Faktura VAT nr F 005/12/23 na kwotę 83,5 tys. zł z 11 grudnia 2023 r. stanowiąca dowód księgowy zapłaty za wykonanie 1300 szt. *Ilustrowanych Kalendarzy Weterana 2024*.

⁴⁷ Potwierdzenia odbioru przedmiotu umowy dokonano 8 grudnia 2023 r.

w Wydziale Administracji dokonujący odbioru zamówienia kalendarzy przeoczył wymóg zawarty w umowie.

(akta kontroli str. t. 3 str. 211-291)

2. Na trzech dowodach księgowych na łączną kwotę 88,5 tys. zł dokonano poprawek, które zostały zafakturowane przez osoby upoważnione. Nie wskazano jednak dat ich dokonania, co było niezgodne art. 22 ust. 3 uor. Poprawki polegały na skreśleniu, w dwóch przypadkach⁴⁸, wskazanych kwot w miejscach: dokonania sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym, zatwierdzenia kwot do wypłaty, dokonania podziału klasyfikacji wydatku i wpisaniu poprawionych wartości. W jednym przypadku⁴⁹ dokonano skreślenia działu klasyfikacji budżetowej i wpisaniu obok poprawnego. Dyrektor Generalny wyjaśnił, że wskazane poprawki zostały naniesione przez pracowników dokonujących sprawdzenia dowodów pod względem formalno-rachunkowym. W każdym przypadku, w związku z zaistniałą pomyłką, zmiany naniesione zostały w tym samym dniu, w którym sporządzono zapis pierwotny. Z tego powodu pracownicy uznali, że data dokonania sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym odnosi się również do dat dokonania poprawek.

(akta kontroli t. 2 str. 301-372; t. 3 str. 484-487)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Urząd zrealizował wydatki zgodnie z planem finansowym. Wydatki realizowane były w sposób celowy, legalny i gospodarny. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego 1300 szt. ilustrowanych kalendarzy oraz dokonania poprawek na dowodach księgowych bez wskazania daty.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Szefa Urzędu rocznych sprawozdań za 2023 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sprawozdań. Sprawozdania te zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli t.2, str. 239-287)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴⁸ Dotyczy faktury nr:F21808P0623SFAKMM z 5 lipca 2023 r. na 44,7 tys. zł; FVf/0092/23/H z 19 września 2023 r. na 42,4 tys. zł.

⁴⁹ Dotyczy faktury nr FVG/00682/11/23/Sp z 21 listopada 2023 r. na 1,4 tys. zł.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Dane prezentowane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej i ze stanem faktycznym. Sprawozdania były sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Dokonywanie poprawek na dowodach księgowych zgodnie z art. 22 ust. 3 uor.
2. Potwierdzanie wykonania umów zawartych w ramach postępowań o udzielenie zamówień publicznych zgodnie z określonymi w nich wymogami.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁵⁰ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 12 kwietnia 2024 r.

Prezes
Najwyższa Izba Kontroli
Marian Banaś

/-/

.....
podpis

⁵⁰ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.